

1848 A HADSEREG HELYTÁLLÁSA

A SZEPTEMBERI FORDULAT

- aug. 31. – királyi leirat: önálló magyar had-és pénzügyminisztérium megszüntetése
- A magyar kormány ezt nem fogadta el ⇒ szeptember 11. Jellacic MO ellen
- Deák és Batthyány Bécsbe mennek tárgyalni – a király nem fogadja őket
- 100 tagú ogy. küldöttség Bécsbe - eredménytelen
- majd: a kormány lemond (kivéve: Szemere Bertalan, Kossuth és Mészáros Lázár)
- István nádor: ismét kinevezi Batthyányt
- A kormány intézkedései: Újoncozás elrendelése
- Kormánybiztosok kiküldése, Szőlődézsma eltörlése, Kossuth-bankó kibocsátása
- Szeptember 16: OHB megalakulása – hattagú bizottság, a kormány mellett
- Elnöke: Kossuth Lajos
- Szeptember 24. Kossuth: alföldi toborzóra indul
- István nádor: főparancsnoki kinevezése – majd Bécsbe megy és lemond
- Szept. 25. az uralkodó nyílt parancsa: Batthyány miniszterelnöki kinevezését érvényteleníti
- MO. katonai teljhatalmú főparancsnoka: Franz Lamberg kinevezése
- Szeptember 28. Pesten, a hajóhídon felkoncolják

JELLACIC TÁMADÁSA

- szept.11. Jellacic megindul: 35 ezer főnyi seregével átlépte a Drávát
- Jellacic oldalvédje: Roth serege: 10 ezer fő
- Móga János hátrált – feladva a Dunántúlt – serege: 15 ezer fő
- Jellacic hátában: népfelkelés
- Szept. 29. Pákozd és Sukoró: Batthyány utasítására Móga szembefordult Jellacic-csal
- A magyar sereg vereséget mért az ellenségre
- Jellacic fegyverszünetet kért: az ogy. utasítására – fegyverszünet
- Jellacic Bécs felé menekül: Győrön át elhagyja az országot
- Móga János követi a határig, de: az ogy. felhatalmazása nélkül nem lépte át a határt
- Okt. 4. V.Ferdinánd feloszlatta az országgyűlést
- Okt. 4. Uralkodói nyílt parancs: Jellacic MO katonai főparancsnoka
- Mo-t a haditörvényszék hatálya alá helyezi
- Okt. 4. Latour parancsa: minden határmenti császári haderő (kilenc oldalról!) intézzen támadást MO. ellen
- Okt. 6. Bécs – Latour hadügyminiszter– udvar – Olmützbe menekül
- Okt. 7. Ozora – Karl Roth veresége-a Perczel Mór és Görgey Artúr vezette népfelkelők fegyverletételre kényszerítették az ellenséget
- Okt. 8. OHB kezében a végrehajtó hatalom
- Okt. 30. Schwechat – Windischgratz legyőzi Móga seregét – Görgey kinevezése főparancsnokká – ok: Zichy Ödön kivégzése (Jellacicnak kémkedett)
- Okt. 31. Bécs – Windischgraetz leveri a forradalmat

A SZABADSÁGHARC MEGSZERVEZÉSE

- OHB intézkedései: újoncozás – 40 ezer újonc
- Hadiipar fejlesztése: fegyver, lőszer, egyenruhák
- Magánüzemek átállítása haditermelésre
- Bankjegykibocsátás folytatása

A BIRODALMI HADSEREG TÁMADÁSA

- Dec. 2. Ferenc József uralkodó – kormánya: Schwarzenberg kormány

- Windischgratz támadása 50 ezer katona – Görgey (serege feleannyi) visszavonulása
- Görgey és Kossuth vitája : Kossuth – szembe kell fordulni az ellenséggel és győzelmet kicsikarni, + népfelkelőket bevetni
- Görgey: a sereg épségét meg kell őrizni – inkább a visszavonulás – a népfelkelőket reguláris rendbe kell kényszeríteni, ha nem képesek: menjenek haza
- Görgey Pozsony térségéből, Perczel a Muraközéből vonult vissza
- Görgey és Perczel Mór vitája : Perczel: a egyesülnek, legyőzhetnék volna Windischgratz csapatait - Görgey: döntött és visszavonult
- Dec. 30. Móri csata – Perczel Mór csatát vállalt, de veszett
- Mellékhadszínterek: Délvidéken nyár óta harcok – döntést nem tudnak kicsikarni
- Kárpátalja: Galíciából Schlick tábornok betört - Kassa elfoglalása, majd Miskolcot fenyegette
- Erdély: elveszett – Puchner a románokra támaszkodva elfoglalta Kolozsvárt
- Háromszék felkelése akadályozta meg, hogy kijusson az Alföldre
- December 31. Az OGY. Debrecenbe költözése, a hadiipar Nagyváradra
- Batthyány Lajos és Deák Ferenc vezetésével békeküldöttség Windischgratzhoz
- Jan. 3. Windischgratz: feltétel nélküli megadást követel – ez: elfogadhatatlan
- Jan. 4. Görgey feladta Pestet - Jan. 8. Windischgratz elfogja Pesten Batthyányt

A FELVIDÉKI HADJÁRAT

- Görgey visszavonulása Vácon át a Felvidék irányába
- Célja: Windischgratz erőinek elvonása Debrecen irányából
- Jan. 5. Görgey váci kiáltványa – a '48-as alkotmány mellett állt ki
- De: elhatárolta magát a köztársasági törekvésektől és a Honvédelmi Bizottmánytól is
- Célja: A tisztikar egységének a megőrzése - Hangsúlyozta a harc törvényes jellegét
- Elhatárolta magát az áprilisi törvényeken túlmutató kezdeményezésektől
- Február 8.: Guyon Richárd – áttörés a Branyiszkói-hágón: megnyílt az út a Tiszához
- Február közepe: Görgey és Klapka serege egyesült Kassa térségében
- Tokaj: Klapka Schlick Galícia irányából támadó csapatait megállította
- Perczel Mór: januárban Szolnoknál fedezte a Tisza vonalát – megverte Windischgratz elővédjét

DÉLVIDÉK

- Kiss Ernő és Damjanich János: a szerbek ellen harcolnak (Szenttamás)
- csapataikat innen a Tisza vonalához rendelték – az erők koncentrációja

ERDÉLY

- Okt. 18. – Puchner Erdély katonai kormányzója (az okt. 4-i nyílt parancs értelmében)
- Román parasztok, felkelők, határőrök támogatják – az osztrákok felfegyverzik őket
- November: Karl Urban és Puchner: Kolozsvár elfoglalása
- Székely népfelkelés: Háromszék – megakadályozza, hogy a császári seregek az Alföldre jussanak
- December: Bem József kinevezése erdélyi főparancsnokká
- Karácsony: Bem visszafoglalja Kolozsvárt, 1849. január: Gálfalva – Puchner veresége
- Február 4. Vizakna – Bem veresége az orosz erők érkezése miatt.
- Február 9. Bem visszavágó győzelme a piski ütközetben.
- 1849. márc.: Erdély felszabadítása
- Bem taktikája, hadvezetése: gyors, határozott – nagy menetteljesítmények – köv.: gyalogság mozgékony
- Modern harcászati módszerek és a forradalmi hadviselés ötvözete
- Népfelkelés alkalmazása - Nemzetiségieknek: büntetlenség + ígéretek